

Bilag 4

Afrapportering på servicetjek af demografimodel på børne- og socialområdet

Resumé

Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen har i samarbejde foretaget et servicetjek af demografireguleringen på børne- og ungeområdet og socialområdet med fokus på opgørelse af enhedspriser og kompensationsgrader. Konklusionen er, at komponenterne i vid udstrækning opgøres i overensstemmelse med de af Økonomiudvalget godkendte principper for, hvilke ydelser der reguleres og hvor meget. Servicetjekket giver ikke anledning til at ændre i principperne. Der foretages på baggrund af servicetjekket marginale ændringer på enkelte ydelser på børneområdet med henblik på en mere transparent og retvisende regulering. På socialområdet tildeles bevillingen Borgere med Sindslidelser samme principper som bevillingen Borgere med Handicap.

Sagsfremstilling

ØU vedtog den 13. april 2021 med demografiindstillingen i 2021, at ØKF og de demografiregulerede forvaltninger, BUF, SOF og SUF, frem mod demografiindstillingen i 2022 skal "konsolidere opgørelsen af enhedspriser og kompensationsgrader på tværs af de demografiregulerede bevillinger for at sikre en ensartet, transparent og tidssvarende praksis". Der afrapporteres i dette bilag på social- og børneområdet, mens sundheds- og omsorgsområdet afrapporteres særskilt i bilag 3 til indstillingen henset til særskilt opdrag, jf. indstillingen *Førstebehandling af budgetforslag 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025*.

Baggrund om demografimodellen

Demografimodellen har til formål at sikre, at det politisk fastsatte serviceniveau på demografiregulerede bevillinger fastholdes ved demografiske ændringer i Københavns Kommune. Modellen er en marginal budgetmodel, der teknisk ganger ændringer i målgruppen for en given ydelse i seneste befolkningsprognose med en dækningsgrad, og herefter ganges mængden (antal brugere af ydelsen) med en enhedspris ganget med en kompensationsgrad.

21-03-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 4039

Dokumentnummer i F2
1072091

Sagsnummer eDoc
2022-0086099

Sagsbehandler
Patrick Karatasi

Med års mellemrum gennemgår Økonomiforvaltningen og de demografiregulerede forvaltninger komponenterne i modellen. Fokus i dette servicetjek har iht. opdraget været på enhedspriser og kompensationsgrader.

Det er fast praksis, at komponenterne i modellen årligt opdateres på baggrund af seneste politiske beslutninger og aktivitetsdata.

Børneområdet

Med demografiindstillingen i 2017 blev der fastsat principper for kompensationsgrader på børneområdet, jf. bilag 1A, der blandt andet indebærer, at institutionsnære udgifter til fx personale og inventarer kompenseres fuldt ud, mens grundbevillinger, huslejeudgifter, udgifter i centraladministrationen delvis eller slet ikke kompenseres.

Da BUF ikke en-til-en aflægger forbrug på samme udgiftsposter, som der budgetlægges, har det ikke været muligt at sammenligne budget og regnskab i servicetjekket. Servicetjekket er derfor foretaget ved at dekomponere de demografiregulerede ydelser i vedtaget budget 2021 på udgiftsposter for at klarlægge, om de enkelte poster reguleres i henhold til de vedtagne principperne. Af tabel 1 fremgår resultatet på udvalgte ydelser.

Tabel 1 – resultat af servicetjek på BUF på udvalgte ydelser

	VB2021	VB2021 (efter service- tjek)	VB2021	VB2021 (efter servicetjek)
Ydelse	Enhedspris (kr., 2021 pl)	Enheds- pris (kr., 2021 pl)	Kompensationsgrad (pct.)	Kompensationsgrad (pct.)
Vuggestue	147.298	146.923	91,4	91,2
Børnehave	86.898	87.089	92,3	91,1
Fritidshjem	34.301	33.686	91,7	90,4
Dagpleje	140.238	140.183	95,5	95,5
Alm. undervisning	86.947	85.581	74,9	73,5
10. klasse*	80.773	42.536	79,7	100
Ungdomsskolen	3.313	2.979	79,2	88,5
UU**	1.178	1.200	75,2	73,5
Specialbørnehave	546.481	546.481	93,3	92,7
Specialklubber	195.610	195.876	93,1	91,2
Tandplejen	1.740	1.740	95,6	95,3

*Kompensationsgraden stiger til 100 pct., da budgettet kun består af fire udgiftsposter sfa. servicetjekket, der alle vedrører brugerafhængige udgifter.

** UU= Ungdommens Uddannelsesvejledning

Det overordnede billede er, at principperne for kompensation i vid udstrækning følges, henset til generelt marginale forskelle mellem budgettet før og efter servicetjekket. ØKF og BUF er enige i, at principperne i bilag 1A fungerer, og servicetjekket giver ikke anledning til at ændre i dem.

For at tydeliggøre, hvad der reelt reguleres på Specialdagtilbud, er ØKF og BUF enige om at splitte en ydelse på bevillingen i flere delydelser for at tydeliggøre, at der er tale om tilbud til hørehæmmede børn eller børn med forskellige grader af indlæringsvanskeligheder. Hertil flyttes reguleringen af de fleksible tilbud (BUF-fleks og Skolefleks, som omfatter specialtilbud til elever i almene forløb) fra bevillingen Undervisning til bevillingen Specialundervisning, da ydelserne retteligt er specialtilbud. Begge ændringer har marginal økonomisk effekt.

På ydelsen "10. klasse" tages en række udgiftsposter ud af reguleringen, herunder køb og salg af EUD-pladser, i henhold til BUF's generelle praksis for, at køb og salg af pladser ikke demografireguleres. Det halverer enhedsprisen, mens kompensationsgraden stiger, idet ydelsen nu består af færre, men institutionsnære, udgiftsposter. Hertil ændres målgruppen for ydelsen "Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) fra 5-15 år til 15-25 år, da BUF reelt tager udgangspunkt i denne aldersgruppe ved opgørelse af antal brugere.

Udvikling over tid

På børneområdet udvikler enhedspriser sig generelt kontinuerligt over tid uden større udsving og med sammenhæng til udviklingen i mængder, jf. bilag 1B. På ydelsen "10. klasse" ses dog et betydeligt fald i antal brugere siden 2017 på ydelsen trods en stigende målgruppe, jf. figur 3 og 4 i bilag 1B. BUF og ØKF er enige om at undersøge udviklingen nærmere frem mod demografiindstillingen i 2023 og afklare behovet for en fortsat demografiregulering af ydelsen.

Socialområdet

På socialområdet er principper for kompensationsgrader udarbejdet ifm. demografiindstillingen i 2013 og tilsiger bl.a., at institutionsnære udgifter, fx personale og inventarer kompenseres fuldt ud, mens, huslejudgifter, udgifter i centraladministrationen etc. delvis hhv. ikke kompenseres. Det fremgår af bilag 1C.

Servicetjekket er foretaget ved at sammenligne budget 2020 og regnskab 2020. Kompensationsgraderne er overordnet robuste uden større afvigelser mellem budget og regnskabsdata, jf. tabel 2. Enhedspriserne er generelt noget højere i regnskabet end i budgettet, hvilket primært skal ses i lyset af covid-19-relaterede merudgifter, herunder udgifter til hjælpepakker til nye aktiviteter.

Tabel 2 – resultat af servicetjek på SOF på udvalgte ydelser

	Budget 2020	Regnskab 2020 (efter service- tjek)	Budget 2020	Regnskab 2020 (efter servicetjek)
Ydelse*	Enhedspris (kr., 2021 pl)	Enhedspris (kr., 2021 pl)	Kompensa- tionsgrader (pct.)	Kompensations- grader (pct.)
Døgninstitutioner for børn og unge (18-64 år)	1.078.747	1.546.568	95,3	96,3
Længerevarende botilbud (18-64år) (Handicap)	679.372	772.667	93,8	98,5
Aktivitets- og sam- værstilbud (+65år) (Handicap)	283.012	200.271	89,5	94,1
Beskyttet beskæfti- gelse (18-64 år) (Handicap)	130.417	184.111	88,6	91,8
Hjemmepleje (18- 64 år)	94.876	88.864	98,0	95,2
Sygepleje (+65 år)	38.362	52.216	86,2	86,0
Længerevarende botilbud (18-64 år) (SIND)	483.556	477.491	94,0	96,3
Midlertidige botil- bud (+65 år) (SIND)	486.246	450.461	93,0	96,5
Aktivitets- og sam- værstilbud (18-64 år) (SIND)	129.850	133.094	90,0	93,9

* Udgifter til administration er med implementeringen af administrative fællesskaber i 2020 flyttet til hovedkonto 6. Det er ifm. servicetjekket ikke endelig afklaret, om de indmeldte udgifter til løn i regnskabet er entydigt renset for administrationsudgifter. Det forklarer delvis de højere kompensationsgrader i regnskabet.

ØKF og SOF er enige om, at der ikke er anledning til at ændre i principperne for beregning af kompensationsgrader, da der er tale om marginale udsving inden for en forventet usikkerhedsmargin. ØKF og SOF er hertil enige om, at principperne for bevillingen Borgere med Handicap også gælder for bevillingen Borgere med sindslidelser, der ikke er beskrevet i bilag 1C, da bevillingen ikke blev demografireguleret i budget 2014. Borgere med sindslidelser vil således fremadrettet blive kompenseret efter samme principper som bevillingen Borgere med handicap.

ØKF og SOF vil frem mod demografiindstillingen i 2023 undersøge sammenhængen mellem kompensationsgraden for huslejeudgifter på længerevarende og midlertidige botilbud og institutionernes marginale

merudgifter ved visitering af en ekstra borger. Fokus vil være på, om institutionernes reelle forbrug i regnskabet til husleje, herunder til drift af fællesarealer, flugter med det demografitildelte budget.

Herudover vil ØKF og SOF frem mod demografiindstillingen i 2023 undersøge muligheden for at udskille botilbudslignende tilbud (IM-funktion 5.38.51) fra længerevarende botilbud (IM-funktion 5.38.50) henset til, at botilbudslignende tilbud i dag konteres på egen IM-funktion i kommunernes kontoplan og derfor med fordel kan være en selvstændig ydelse i demografimodellen.

Udvikling over tid

På socialområdet udvikler indmeldte enhedspriser og mængder i demografireguleringen på baggrund af vedtaget budget sig generelt ikke kontinuerligt over tid, jf. bilag 1D. Der er større udsving mellem årene på de enkelte ydelser, ligesom udviklingen i mængde ikke følger befolkningsudviklingen i de relevante målgrupper. SOF bemærker, at dette blandt andet skal ses i lyset af Socialforvaltningens omstillingsplan, der har fokus på at støtte borgerne i deres udvikling mod øget selvstændighed og mindre indgribende indsatser, fx fra botilbud til støtte i egen bolig. Socialforvaltningen har oplevet en stigning i støttebehovet blandt borgere med handicap og sindslidelse, hvilket har øget behovet for at tilkøbe pladser. Data fra KL's partnerskabsprojekt viser, at der på tværs af kommunerne har været en udgiftsstigning på det specialiserede voksenområde fra 2018-2021. Hovedparten af udgiftsstigningen kan henføres til stigende enhedspriser på køb af private botilbud.

Bilag

- 1A) Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på børneområdet
- 1B) Udvikling i priser og mængder på børneområdet
- 1C) Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på socialområdet
- 1D) Udvikling i priser og mængder på socialområdet

Bilag 1A Dokumentation for beregning kompensationsgrader på børneområdet

ØKF og BUF har som del af del servicetjekket dekomponeret udgiftsposter på børneområdet i vedtaget budget 2021 med henblik på at afklare, om udgiftsposter i budgettet reguleres i henhold til principperne fra demografiindstillingen i 2017, jf. tabel 1.

ØKF og BUF er enige om, at servicetjekket ikke giver anledning til at ændre i principperne, som herved også fremadrettet er udgangspunktet for fastsættelsen af kompensationsgrader på børneområdet.

Tabel 1. Principper for beregning af kompensationsgrader på børneområdet

Bevil-lingsom-råde	Udgiftspost	Kompen-sations-grad	Bemærkninger
Alle	Udgifter på instituti- onsniveau (perso- nale, aktiviteter, in- ventar mv.)	100 %	Brugerafhængig udgift
Alle	Decentral admini- stration	100 %	Brugerafhængig udgift
Alle	Central administra- tion	0 %	Uafhængig af antal brugere
Alle	Husleje	6-25 % af- hængigt af bevilling	Huslejudgifter til lejemål ejet af Københavns Kom- mune, basishusleje samt udgifter til udvendig vedli- geholdelse kompenseres med 0 pct., mens resten af de huslejerelaterede udgif- ter kompenseres 100 pct.
Alle	Energi (el, vand og varme)	100 %	Brugerafhængig udgift. Dog påvirket af mere ener- gieffektivt byggeri*.
Alle	Midlertidige projek- ter eller afgrænset udgifter (fx skole- OL, Seksuel Sund- hed, fodboldskole)	0 pct.	Udgifter til midlertidige el- ler afgrænsede projekter er ikke brugerafhængige, da projekterne typisk er af- grænset i antal brugere el- ler ikke indgår i ordinær drift.
Under- visning	Grundbeløb	65 pct.	En del af de nye brugere starter på nybyggede sko- ler. En kompensationsgrad

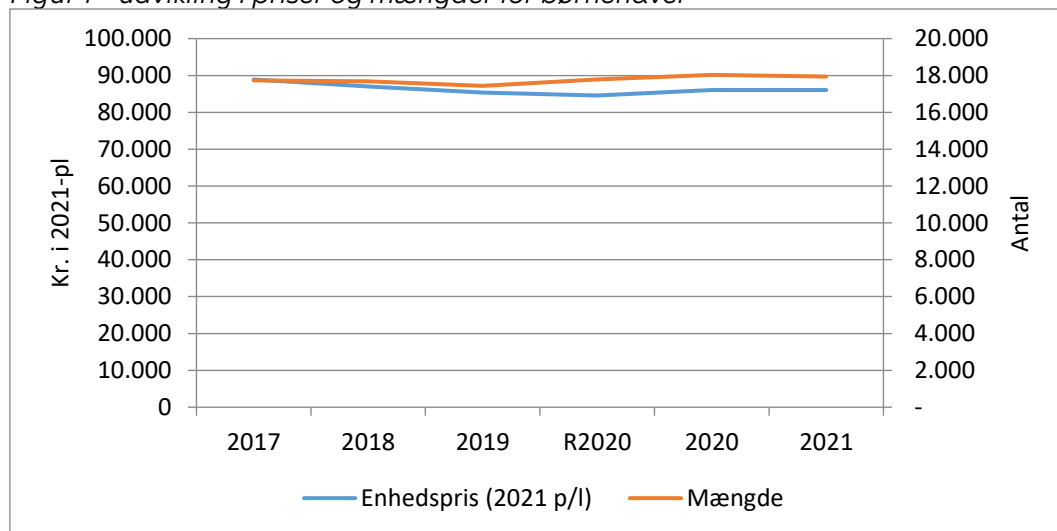
			på 65 pct. Svarer til en grundbevilling pr. år.
Under- visning og dag- tilbud	Udgifter lokalt på skoler og institutio- ner (fx idræt og samvær, naturfag i verdensklasse, vi- densindsamling, sangskole)	0 pct.	Udgifterne er typisk særlige forhold på de enkelte skoler, som ikke vurderes at blive påvirket af antal brugere

Bilag 1B Udvikling i priser og mængder på børneområdet.

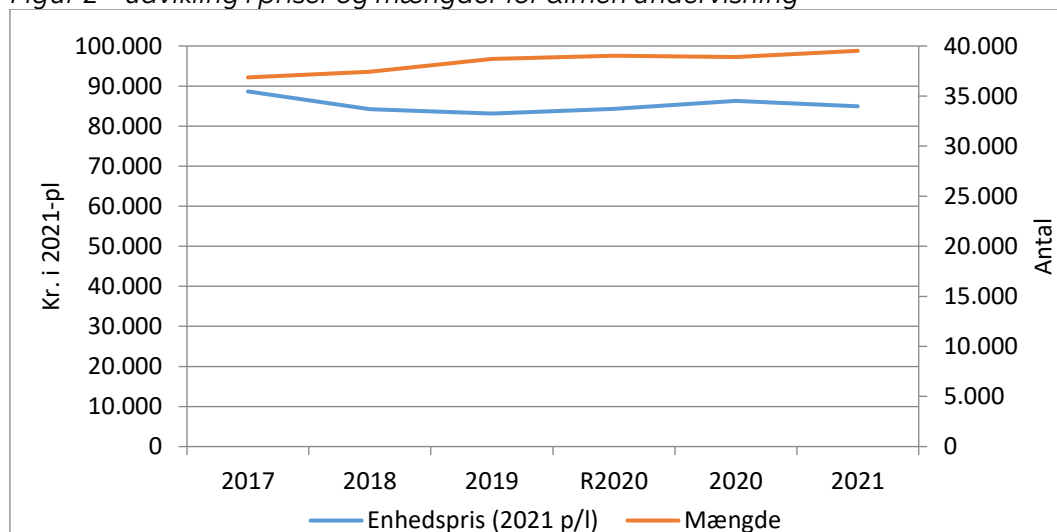
Som del af servicetjekket er udviklingen i priser og mængder analyseret for de enkelte ydelser på børneområdet for perioden 2017-2021.

Der ses generelt en kontinuerlig udvikling på børneområdet uden større udsving mellem årene. Af figur 1 og figur 2 fremgår to eksempler på hhv. almene børnehaver og almen undervisning.

Figur 1 - udvikling i priser og mængder for børnehaver

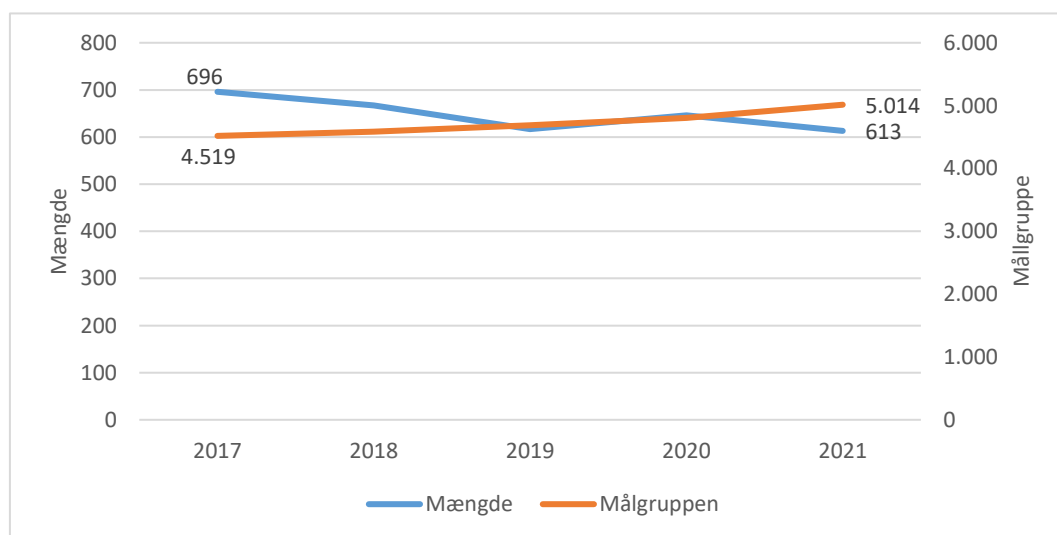

Figur 2 - udvikling i priser og mængder for almen undervisning

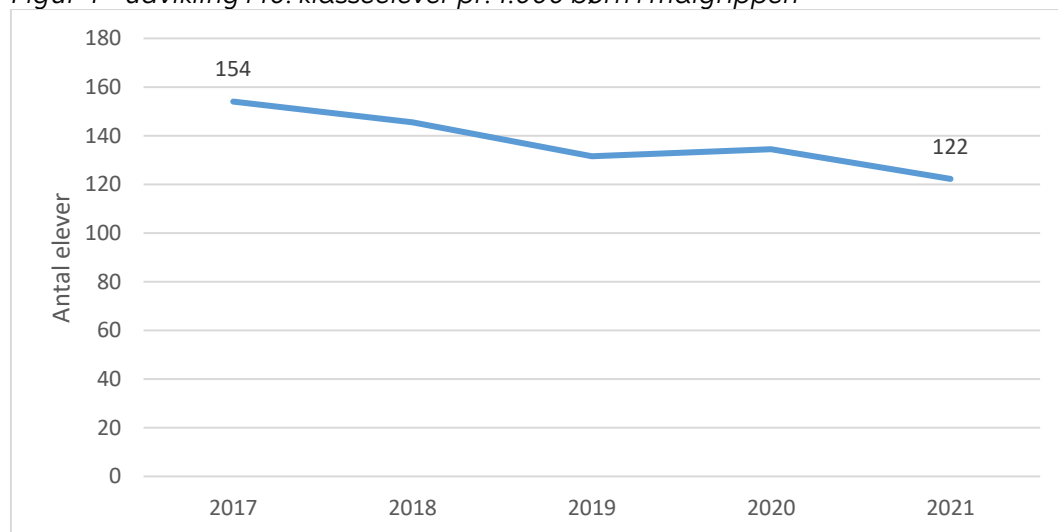

Af figur 3 og 4 ses det, at der særskilt på 10. klasse har været et fald i antal brugere af ydelsen sammenholdt med en generel stigning i antal københavnere i målgruppen for ydelsen (15 årige københavnere). ØKF og BUF er enige om at kigge nærmere på ydelsen frem demografiindstillingen i 2023, herunder behovet for en fortsat automatisk demografiregulering af ydelsen.

Figur 3 - udvikling på 10. klasse i mængde og målgruppe

Figur 4 – udvikling i 10. klasseelever pr. 1.000 børn i målgruppen

Bilag 1C Dokumentation for beregning kompensationsgrader på socialområdet

ØKF og SOF har som del af del servicetjekket dekomponeret regnskab 2020 med henblik på at afklare, om udgiftsposter i regnskabet reguleres i henhold til principperne fra demografiindstillingen i 2013, jf. tabel 2.

ØKF og SOF er enige om, at servicetjekket ikke giver anledning til at ændre i principperne. Frem mod demografiindstillingen i 2023 afdækkes det, om niveauet for kompensering af huslejeudgifter på længerevarende og midlertidige botilbud svarer til institutionernes reelle forbrug. ØKF og SOF er hertil enige om, at bevillingen Borgere med Sindslidende kompenseres efter samme principper som bevillingen Borgere med Handicap, henset til at SOF lægger samme forudsætninger til grund på de to bevillinger.

Tabel 2. Principper for beregning af kompensationsgrader på social-området

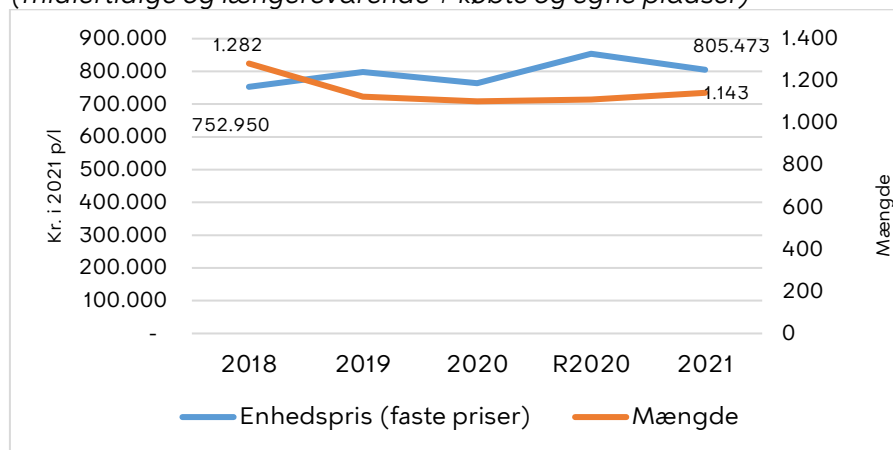
Bevilling	Ydelse	Forbrug 2012 (1.000 kr., 2012 pl)	Kompensati- onsgrad	Bemærkninger
Borgere med Handicap	Husleje	63.062	80 % / 50%	Institutionerne kompenseres 100% for den andel af huslejen, der dækker brugernes private plads. Den resterende andel (køkken, fællesarealer ol.) kompenseres ikke. Fællesarealer udgør 20% for døgntilbud og 50% for dagtilbud, og disse kompenseres således med hhv. 80% og 50%
Borgere med Handicap	Centerfælles- skaber	84.473	50%	På baggrund af en konkret vurdering af kompensationsgraderne for centerfællesskaberne fastsat til 50%, da deres arbejdsopgaver fordeler sig ligeligt mellem opgaver relateret til hhv. det decentrale og det centrale niveau
Borgere med Handicap	Øvrige udgifter på institutionsniveau (personale, forplejning, inventar osv.)	745.401	100%	Brugerafhængig ydelse
Handicap i alt		892.936		
Hjemmepleje	Visitorer og planlæggere	5.465	20%	Niveauet fundet pba. en konkret vurdering af arbejdsopgaverne i enheden
Hjemmepleje	Hjemmepleje, ledelse	4.505	50%	Ledelsesniveauet placerer sig mellem det decentrale niveau, som kompenseres 100% og det centrale, som ikke kompenseres. Det kompenseres derfor 50%
Hjemmepleje	Hjemmepleje, udenfor BUM	5.358	45%	Niveauet fundet pba. en konkret vurdering af arbejdsopgaverne i enheden
Hjemmepleje	Visiteret hjemmepleje	256.296	100%	Brugerafhængig ydelse
Hjemmepleje	Visiteret sygepleje	26.119	100%	Brugerafhængig ydelse
Hjemmepleje i alt		297.743		

Bilag 1D Udvikling i priser og mængder på socialområdet.

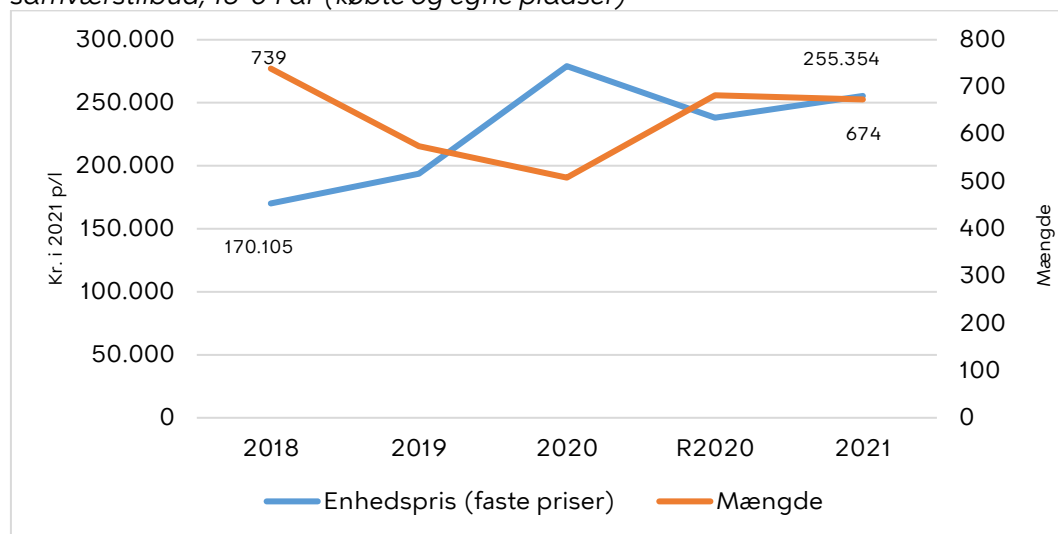
Som del af servicetjekket er udviklingen i indmeldte priser og mængder i demografireguleringen på baggrund af vedtaget budget analyseret for de enkelte ydelser på socialområdet for perioden 2018-2022.

Priser og mængder udvikler sig generelt ikke kontinuerligt på socialområdet. Generelt har området været præget af stigende enhedspriser og faldende mængder, hvilket blandt andet skal ses i lyset af Socialforvaltningens omstillingsplaner, der har fokus på at støtte borgerne i deres udvikling mod øget selvstændighed og mindre indgribende indsatser. På botilbudsområdet har omstillingen medført, at de mindst støttekrævende borgere visiteres til egen bolig med bostøtte frem for et botilbud, som følge heraf har borgere på botilbud mere komplekse problemstillinger i dag end tidligere. Af figur 5 og 6 fremgår to eksempler på udviklingen i enhedspriser og mængder.

Figur 5 - udvikling i priser og mængder på botilbud, 18-64 år (midlertidige og længerevarende + købte og egne pladser)

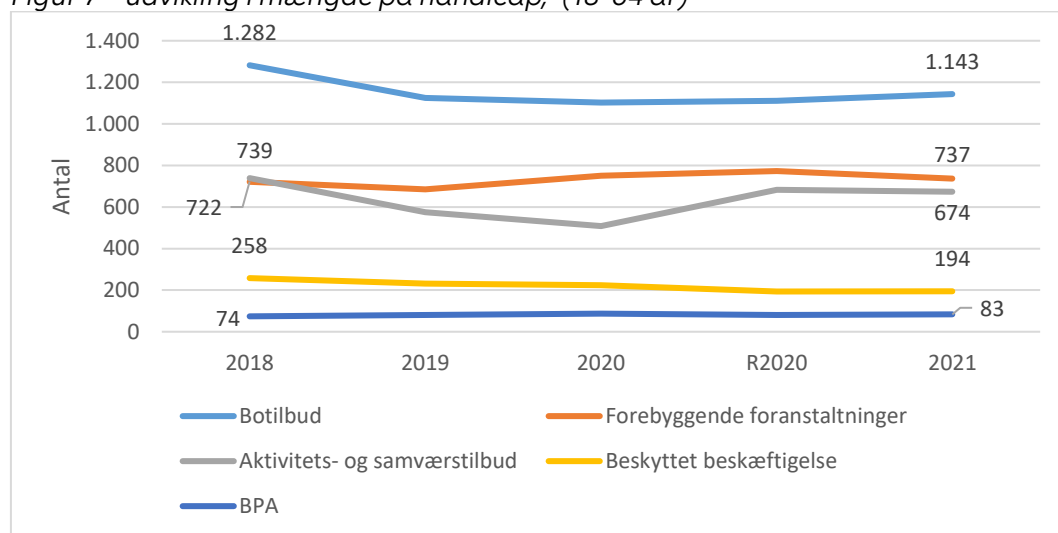

Figur 6 - udvikling i priser og mængder på aktivitets- og samværstilbud, 18-64 år (købte og egne pladser)

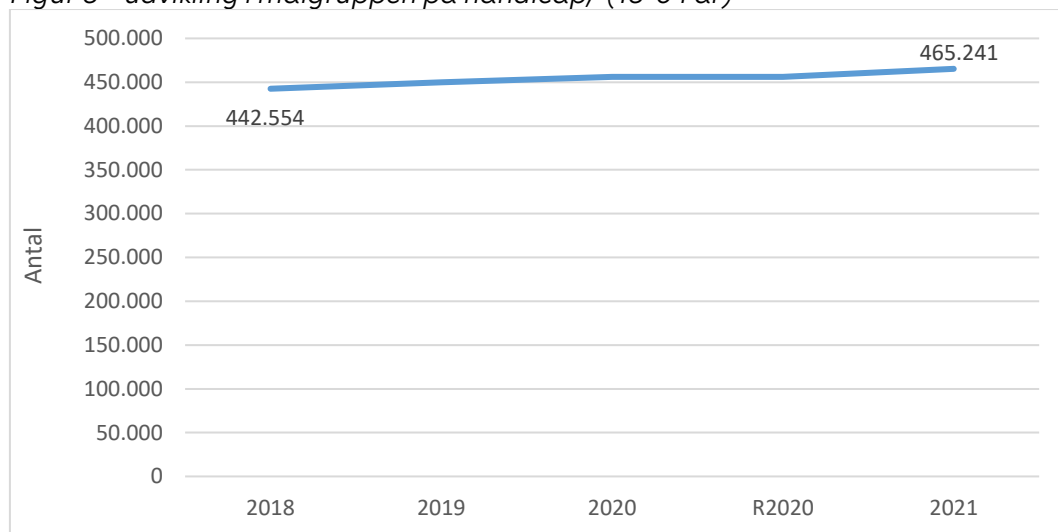
Af figur 7 og 8 ses, at der generelt har været fald i mængden på handicapområdet sammenholdt med en stigning i befolkningen. Dette skal ses i sammenhæng med, at der generelt har været en stigning i enhedspriserne på handicapområdet jf. figur 9.

Figur 7 - udvikling i mængde på handicap, (18-64 år)

Note: Figuren dækker egne og købte pladser blandt brugere mellem 18-64 år. Der ses et fald i antal budgetterede brugere på 181 i perioden 2018-2022. Aktivitets- og samværstilbud falder fra 739 til 674 og forebyggende foranstaltninger stiger fra 722 til 737

Figur 8 - udvikling i målgruppen på handicap, (18-64 år)

Figur 9 - udvikling i enhedspriser (faste priser) på handicap, (18-64 år)

